

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

P. n. gospodom duhovnikom.

1. Opozorim na določbe, izdane lani dne 18. januarija v „Škofijskem Listu“ str. 21 in 22 o praznovanju petindvajsetletnice svetega Očeta papeža Leona XIII. Tam se glasi točka 13. takole: „Tudi konec petindvajsetletnice naj se obhaja kar mogoče slovesno; prvo nedeljo po 20. februariju 1903 naj bo slovesna sv. maša coram Sanctissimo in s primernim cerkvenim govorom; po sv. maši naj se zapoje „Te Deum laudamus“ in pol ure slovesno zvoni.“

To določbo v toliko spremenim, da za čas praznovanja določim **nedeljo 8. marca**, katera je druga v postu in se more vzeti missa votiva pro gratiarum actione (missa de Ss. Trinitate cum orationibus pro gratiarum actione) cum unica oratione, Gloria et Credo, kar se prvo postno nedeljo ne bi moglo storiti. V stolnici bo pa še posebna slovesnost 3. marca zvečer, h kateri se bodo tudi vse javne civilne in vojaške oblasti povabile.

2. Iz praktičnih razlogov sem za župnijski konkurz o pomladanskem obroku določil prvo skupino: dogmatiko, cerkveno pravo in pridigo; o jesenskem pa drugo skupino: moralko, pastirstvo, katekizem in homilijo. Samo za letos dopustim izjemo, ker se je ta red prepozno objavil in so se nekateri gospodje za izpit pomladi že iz druge skupine pripravljali.

† Anton Bonaventura
škof.

Pridiga ob svetičnosti 25letnega vladanja Leona XIII.

(Na Kranjskem slovesno praznovano II. postno nedeljo, 8. marcija.)

Ti si Peter — skala!
(Mat. 16, 18.)

Srebrnih fanfár glas je zadonel po velikanskih prostorih cerkve sv. Petra v Vatikanu. Kraljevega dohoda naznanilke so fanare. Torej se bliža kralj? Da — kralj! in več od navadnega kralja. Ta trenutek se namreč prikaže iz kapele najsvetejšega zakramenta vun od dolgih živenskih let portri vladar sv. katoliške cerkve — Leon XIII. Prineso ga skozi to tisoče ter tisoče broječo množico vernikov sedečega na vzvišenem prestolu. Menda trnjevo krono na glavi? Ne — trnjeva danes ni! V srcu pač trnjevo krono tudi še danes; a na glavi ono trojnato krono, ki znači njegovo trojnato najvišjo papeško oblast. To novo zlato tiaro so mu za ta dan v ljubezni darovali katoliki vseh narodnosti na vesoljni zemlji. Sedaj so ga zagledali romarji od severa in juga, od izhoda in zahoda. Redek je, da bi se mu ne utrnila solza iz očesa, ko vidi to šibko že nad 93letno telesce, to kakor iz belega marmelja izklesano glavo, ko oči pa žare še kot v živo zažgani svetilki po tej silni množici, ki je do zadnjega napolnila največo cerkev na svetu.

Dragi! Ta vzvišenec na prestolu je naš papež; to je Leon XIII.; to je ta izvanredna „luč doli z neba“, ki jasno sveti v temnine po zemlji — Kristov namestnik je ta Leon,

ki nima úmnika na svetu, da bi ga v dnu duše ne spoštoval kot človeka in kot kneza. To je Leon XIII., po neomadežanosti vsega svojega bitja; po pobožnosti in učenosti, po miroljubnosti in previdnosti po vsem svetu tako zasloveli papež, da ga je prištela zgodovina največim poglavarjem sv. cerkve vseh časov. Leon trinajsti je to, ki so se mu hodili v tej danes dokonšani 25letni dobi cerkvenega mu vladarstva klanjat v vatikansko palačo ne le katoliški vladarji sveta in katoliška ljudstva; kojemu so se marveč srčnim spoštovanjem bližali nekatoliški knezi in nekatoliški prišleci v Rim — da, celo vladarji iz paganskih zemljá. To je Leon XIII., ljubljenec vseh narodov — kojemu pa v ljubezni in hvaležnosti najgorkeje vtriplje vsacega Slovana srce. To je papež naših apostolov: sv. Cirila in Metoda.

Ljubi! Ni ga na zemlji od cesarja doli do reveža, ki gre v jutro z lopato na delo — ni ga, da bi te slavnostne dneve od 20. februarija do danes ne bi bil bival svojim duhom v Rimu in se ne bi bil pečal s posvečeno osebo Petrovega naslednika, papeža Leona. — Zato dovolite, da Vam in sebi v pouk narišem tek Leonovega življenja na zemlji, ki je uvod njegovemu večnemu življenju v nebesih.

Bodo naj te besede pred vsim nevidnemu poglavarju sv. cerkve Kristu v čast, ki nam je daroval Leona, takega svojega namestnika na zemlji.

* * *

V krepilnem ozračju solnčne Italije doli pod Rimom čepi na mali visočini mestece Karpinetu z nekako 5000 večidel revnimi bivalci. Krog in krog obdajajo visoki vrhovi lepinskih planin to gorsko selišče. Tukaj se je 2. marcija 1810 ob 1. jutranji uri grofu Ludoviku Pecci-mu rodilo dete, ki naj bi kot najsvitlejša zvezda zažarelo kedaj na cerkvenem nebesu njega ime. Priprostim načinom so znali čestitati ti gorjani grofu očetu, svojemu gospodarju; pastirske dude in pastirske piščalke pa so kar najhitreje razpiskale to milo novico po teh svežih brdovih.

V vsej tihobi je rastlo tu v planinskem vzduhu dete Joahim, nad njim pa je čuvalo ljubezni polno materino oko. Koj je spoznala mati, kako ljubi deček knjige, kojim nikoli več ni hotel hrbta obrniti v življenji; a še večje veselje je prešinilo njeno srce, ko je opazila, kako je pa tudi pobožnejši postajal mali Joahim dan za dnem. To jej je bilo znamenje, da se jej izpolni srčno hrepenenje in da vidi dečka kedaj v službi pri altarlju. Ker so v Karpinetu imeli le priprosto osnovno šolo, zabila je malemu Joahimu in nekoliko mu starejemu bratu Josipu — poznejemu kardinalu — koj zgodaj ura, da sta morala od doma. Ne bilo bi razsodni materi slovo tako hudo, da je ni vznemirjalo Joahimovo šibko zdravje in pa še šibkeje svoje.

Najprej sta bivala učenčeka v stričevi hiši v Rimu; kmalu potem pa sta vstopila v jezuitski kolegij v Viterbo, kjer si je Joahim priboril že v avgustu 1822 odlikovalno srebrno svetinjo. A veselje se z žalostjo natančno vspreduje v človeškem življenju. Prav za 2 leti potem, 5. avgusta 1824, je 14letnemu dečku umrla mati grofica Ana, Prosperi rojena. A ta milost je dečku Joahimu bila, da je dragi mameci zatisniti smel oči in da je, akopram tako mlad, besedilo osnoval njenemu nadgrobnemu spomeniku.

Novembra tega leta je prišel z bratom Josipom v rimski kolegij, da sta se učila tu modro- in bogoslovja. — A 10 mesecev po vstopu se je Joahimu šibiti jelo zdravje tako zelo, da je sin jasnih višav moral na oddihe v sveži zrak karpineških gora.

Značilna je ta-le premišljenost mladega Joahima. Gojenca tako zvani akademiji žlahnikov ga je nagovoril kardinal Sala po dokončanih njega naukah: „No, mladi mož, ste li sedaj pripravljeni mašniškemu posvečevanju?“ „Malo še počakajte, prosim, eminenca:“ je bil to pot njega odgovor. Še je želel premišljevati: je-li po Gospodu poklican; li-ni.

31. decembra 1837 pa je ob nazočesti svojih dragih v kapelici sv. Stanislava Kostke bral prvo sv. mašo. Mati je gledala na ta dar, ki bi ga bila tako rada učkala tu na zemlji, doli z nebes — z očetom vred, ki je tudi zapustil bil svojece uprav pred letom. V ves

božji svet tako upapolno se ozirajoči novi mašnik; pa ob tem prvem nekrvavem daru brez matere in brez očeta — kako mu otuženo to nepozabno veselje.

Le nekaj tednov po novi maši, 2. februarija 1838, je bil imenovan 27letni Joahim Pecci kot papeški vradnik — delegatom v Benevent. Spretnostjo in trdno voljo, ki je je bil ves poln že koj v teh letih — je omejil tu tihotapstvo čez mejê in ukrotil roparske druhalo po tej pokrajini.

Od tod je moral v mesto Perugia, da bi udušil tukajšnje ognjišče prostozidarjev.

1843 pa je šel 33letni Pecci za nuncija v Bruselj. Ker jo to tako težko kot važno stalo zahtevalo tako, imenovan je bil še celo mladi mož nadškofom za Damiette i. p. i. ter po kardinalu, državnem tajniku Lambruschini koj naslednji dan za škofa posvečen. Ko je bil po 3letnem zelo vspešnem delovanju 1846 poklican od tod, zapisal je o njem belgijski kralj Leopold besede: „Le redko mi je bilo spoznati moža, da bi bil tako vneto izpolnjeval svoje dolžnosti.“

Papež Gregorij XVI. ga je namreč poklical na nadškofijski prestol v Perugia. Ko je nadškof Pecci začutil tako brze odlike ob svoji osebi, izustil je že odhajajoč v Bruselj: „O da bi mi dobri stariši sedaj živeli.“ Istega čutila napolnjen je sedaj kot peružiški škof izvolil 26. dan julija, godovni dan svoje matere Ane, slovesnemu vходу v Peružijo. Sprejeli so ga bili v zelo slavnostnem sprevedu Peružijanje, ki so ga poznali že od prej kot papeževega visokega vradnika ter blagodejno delujočega v njihovem mestu.

A škofijski sedež v Peružiji mu je postal koj kmalu zatrnjen. 1848. leta je buknila splošna revolucija. Veliko trpenja so mu provzročile Garibaldove čete, ki so cerkve in samostane ropajoč drle po Laškem. Polastile so se tudi Peružije. A mladi nadškof je znal pomočjo Avstrijcev brez preliivanja krvi otresti se te invazije. Da je pa ob tem moral prebiti nekaj tednov kot jetnik, je pač samoumevno.

Piemonteška se je slednjič polastila tudi Peružije; a spoštovati pa je sovražnik osebno

moral nadškofa Peccija. Njegovo častito nastopanje, njegova določnost in modrost, pred vsim pa njegova res duhovska čednost — to je vplivalo, da je v Peružiji Peccija vse ljubilo; a se ga, če treba bilo, tudi vse balo.

31 let je nadpastiroval v Peružiji, kamor je bil došel star še le 35 let. V posebni skrbi so mu bili to dolgo škofovsko dōbo otroci brez starišev. Zavod je tu vstanovil za padla dekleta: one uboge tudi božje stvari, ki je vrže svet potem proč od sebe, akopram bi dostikrat še prav rade krenile na stezo čednosti nazaj. Vtemeljil je še hospic starim duhovnikom. Peružijo je v tej dobi zapuščal le malo. Tudi v Rim od tod ni hojeval pogosto. Najraje je bival kot zvest pastir med svojimi podaniki doma.

A 21. septembra 1877 mu je stari papež Pij IX. odločil najimenitnejih služeb eno pozvavši ga za kardinala kamerlenga. Kamerlengo vlada po papeževi smrti cerkev ter vodi konklave in volitev novega papeža. Ljubo si Peružijo je moral Pecci kot tak zapustiti. Preselil se je v rimsko palačo Falconieri.

Natančno 5 mesecev po tem klicu, že 20. februarija 1878, naj bi bil kardinal Pecci zasel sv. Petra stol, ki se je izpraznil po Pija IX. smrti. Tako je bilo pisano v bukvah božje previdnosti. Od 61 glasujočih kardinalov je dobil za papeža 44 glasov. Poleg njega sedeči kardinal-volilec je poročal o njem: „Ko se je ven in ven ponavlja je čulo njegovo ime, polile so ga solze in iz roke mu je bilo padlo pero.“ — Drugi kardinal je pisal o njem domu: „Ko je bil naznanjen volitveni izid, postal je kardinal Pecci bled kakor zid.“ Izustil je besede: „Nisem vreden te službe; a Vam pokoren se vdam uvidajoč v Vašem glasu božji glas.“ Ušle so menda 68letnemu možu tudi pač danes neobistinjene besede: „Prestar sem že za tako breme.“

Iz hvaležnosti do papeža Leona XII. si je privzel ime Leona XIII.

Ni trpelo dolgo in že je znal novi papež zakrmiti čolnič sv. Petra tako, da ga niso mogli nad vse razburkani valovi te

dóbe metati sem ter tje. — V zelo žalostnem stanju je bilo ob Pija IX. smrti. Papeževo državo je sebi priklopil Piemont. Najvplivnejši evropski državi Ruska in Nemška niste hoteli z Rimom več občevati. Tudi francoska republika ni marala kaj za Rim. Angleška — ki je imela veliko grehov ob tem cerkvenem ropu — ni imela več zveze z Rimom. Vseh deželá pa je papeštvu najzakleteja ona bila, v katero je postavil Krist namestnika sebi — uprav laška domača dežela.

A Leon XIII. si je koj kmalu znal pridobiti vse odlične glavarje sveta; celo Laško je znal svojo nenavadno umnostjo in spretnostjo držati si v dostojni daljavi. V rimskem vprašanju je zastavil koj 21. aprila 1878 odločen korak slovesno ugovarjajoč ropu na rimskem prestolu in na svétni papeški oblasti. Veliki nasprotnik nas Slovanov in tudi cerkve, knez Bismarck ga je toliko spoštoval, da ga je nagovoril za pomirjevalca imenujoč ga „kneza miru“. — Takega kneza miru bi se bil brezdvombeno skazal Leon XIII. še enkrat, da so njegovega odposlanca pripustili na mirovno konferenco v Hago. Sprožil je bil misel temu posvetu miroljubi ruski car. Mir zapečatil pa bi bil morda uprav Leon XIII. A vsa stvar je odzvenela tako, kakor je bila zazvenela. Koliko si je prizadeval Leon XIII., da bi zopet z rimsko cerkvijo zediniti mogel ločene brate v grškem razkolju. Kaj je vse pisal in kako je pisal v svojih mnogobrojnih poslanicah katoliškemu svetu, o tem poreče svojo merodajno sodbo cerkvena in pa svetovna zgodovina. Omenjam naj le ene teh, pisane najmečim človeškim srcem, namenjene namreč revnemu delalskemu stanu. Donesla je ljubitelju trpinov Leonu XIII. pač časten priimek „delalcev papeža“.

Nikdo menda ni mogel z lepa pričakovati, da ozdravi Leon XIII. operiran ob uljesu na nogi, in to še le potem, ko je bil 31. decembra 1897 odpraznoval že svoj 60letni ali diamantni mašniški jubilej. A uprav takrat je hotela pokazati božja vse-dobrota, kako nam je še potreben.

Najmileje zadostenje pa mu je bilo, tako pišejo vsesploh, da je 1900. leta mogel

bil odpreti sveta vrata za svetovno sveto leto. Takrat je menda trdil samozavestno, da učaka še tudi konca svetega leta na zemlji. In ga je dočakal. In je dočakal še par let povrh. In dočakal je te dni Petrovih let na rimskem prestolu. V božji vsevednosti je, česa še vsega dočaka.

* * *

Tako torej, dragi, z Leonom XIII., velikim papežem na sedežu sv. Petra. Tako vlada ta nenavadni papež Leon XIII. iz veličastne vatikanske palače vun vesoljni svet. Ta palača broji do 10.000 sobán. A Leonu v tej lastninski hiši zadostujó v prirojeni mu skromnosti le štiri. Prva je delalna soba, ki ima sila obsežno mizo v svoji sredi, napolnjeno s pismi, došlimi iz vsega sveta; vsa morajo priti njemu v roke — tako hoče. Velik križ v sobi, nekteri baržunom preoblečeni stoli naokrog in nekaj podob po stenah, to je vsa sobina lepota. Tu dela in tu tudi moli — delo in molitev vzdržujeta pač vsakega po koncu. — Ob tej prvi je druga papeževa soba: spalnica. Železna postelj in podoba Matere božje, to je tu ves sobin nakit. Tretji prostor je njega domača kapelica; izključno tu mašuje že leto dni. Po svoji maši navzočuje tu še pri maši enega svojih hišnih komornikov. — Četrta soba je oni obširni prostor, kjer sprejema poslanstva v cerkvenih zadevah. Koj tik tega prostora je knjigarna, kjer papež večidel prebije vroče poletne dneve.

* * *

Nikoli se ni vozil Leon XIII. v zlatem vozu po ulicah sv. mesta, da bi ga bilo videlo in pozdravljalo tukajšnje ljudstvo kot papeža-kralja. Zadnji je bil pa to še njega prednik Pij IX. A, akopram se ne vozi Leon XIII. nič več po večnem mestu kot njega kralj in deželni kralj; akopram ne blesti tudi na zunaj v tem svojem podedovanem kraljestvu: v srcih vernih Rimljanov mu je neizbrisnimi črkami zapisano še danes ime papeža-kralja. Iz teh src jim tega imena ne izbríše nikdo.

Dragi! Uklonimo se tudi mi hvaležni Slovenci ob priliki te s cela nenavadne 25letnice Leonu XIII.: temu učenemu papežu, temu modremu papežu, temu pobožnemu papežu, temu usmiljeniku do vseh zatiranih ter ubožnih. — Uklonimo se slovanskemu papežu, prosimo Boga za tega svojega papeža, — prepričani, da je božja previdnost uprav njega prihranila za to, o čemer je prorokoval nam Slovanom: da ga je prihranila posebnim namenom. Amen.

Leon XIII. dejanski prijatelj Slovanom in njihovem jeziku.

L. 1893. je izšla 1. izdaja rimskega misala v glagolici. Ta misal se rabi v barski škofiji (ko je Vatikan sklenil konkordat s Črno goro, dovolil ji je glagolski misale), v senjsko-modruški, v krški in deloma v zadrski nadškofiji. Tiskala se je ta 1. izdaja v Rimu.

Naslov temu glagoliškemu misalu je naslednji: Rimski misal, slavenskim jezikom, Presv. G. N. Urbana Papi VIII. poveljenjem izdan. Missale Romanum, Slavonico idiomate ex Decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum, S. Pii V. Pontificis Maximi jussu editum, Clementis VIII., Urbani VIII. et Leonis XIII. auctoritate recognitum. Romae ex typographia polyglotta S. Congregationis de propaganda fide. 1893.

2. izdaja je bila zaradi nekaterih pomot uničena;

3. izdaja misala se tiska sedaj v Rimu v 1000 izvodih.

* * *

Molitev za papeža iz tega starosl. misala tako-le slove:

Bože, vsem vernim pastirju i strojitelju, na raba svojega Lva, jagože Crkvi svojej Pastira predstojati vshotel jesi, milostivo prizri: dažd jemu, prosim, slovom i obrazom, jimže predstojit, prospevati: da jedinko s

stadom sebe poručenim k životu večnomu pridet. Gospodem našim. Glagolski.

Žalostna Mati Božja.

II. postna pridiga.

„Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt.“
(Mat. 2. 13.)

„Mladenič Jezus je ostal v Jeruzalemu.“
(Luka 2. 43.)

Leta 1841. so sezidali v mestu Viareggio na Laškem menihi iz reda sedem žalosti Matere božje samostan. Vzeli so v skrb tudi tamošnjo župno cerkev, kjer so postavili oltar žalostni Materi božji. Bil je lep poletni dan. Po morju se je zibalo vse polno čolnov, v katerih se je kratkočasila gospoda, ribiči pa so delali za vsakdanji kruh. Zdajci se stemni nebo. Črni oblaki ga zakrijejo. Vihar je tu. Daleč tam na morju se bori ladijca z mogočnimi valovi. Nesrečneži, trepetajoči v njej, gledajo pred seboj gotovo smrt v morskem brezdnu. Na bregu zbrana množica se željno ozira proti ladiji. Vsakdo bi rad pomagal, a nihče si ne upa, nobeden ne more. Kar se začuje glas: „Za menoj, za menoj k oltarju žalostne Matere božje, le ona more pomagati!“ In množica do malega vsa se vali v samostansko cerkev; vse hiti k oltarju žalostne Matere božje, kjer se iz premnogih src dvigne molitev za rešitev nesrečnikov. In glejte čudo! ladijca se bliža bregu, le malo časa še in življenje vseh je rešeno. Rešiteljica je bila žalostna Mati božja.

Ona se rada usmiljuje, saj ve, kako mučen je bil zanjo oni trenutek, ko je bilo v nevarnosti življenje njenega Sina. Premišljujmo danes njeno drugo in tretjo žalost.

1.

Nad siromaško kočo nazareškega tesarja Jožefa čuje previdnost božja. Temen oblak, preteč nesrečo, se ji bliža. Sv. družina mirno spi. Kar prihiti nebeški poslanec. Angelj nagloma zbudi Jožefa kličeč: „Vstani,

vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt, kajti Herod bo Dete iskal, da bi je umoril!" Preplašen stopi Jožef k svoji nevesti ter jo zdrami: „Vstani, Marija! Jezusu preti nevarnost. Beživa, da ne doseže Dete teta morilcev meč!"

Pomisli, kako bi bil zbežan, ko bi te zbudil po noči nagloma iz sladkega spanja klic: „Gori!" A še bolj se je prestrašila Marija, ko je začula grozno novico: Jezusa edinca, njenega ljubljénčka hote umoriti. Tedaj je pač trepetaje od strahu pokleknila, sklenila roke ter solzeč se poslala iskreno prošnjo proti nebu: „O Gospod, ne zapusti nas! Oče nebeški, pomagaj nam v toliki sili!" Ko je jemala Dete v naročje, spomnila se je starčka Simeona. Oj kako grozno se izpolnjuje njegovo prorokovanje. Drugi meč se je zasadil v materino srce.

Hišica, kjer je stanovala sv. družina, je prazna. Marija beži z Detetom in z Jožefom. Premisli njeno bolečino! Dušo ji stiska grozen strah pred nečloveškim trinogom Herodom. Ne boji se zase. Ona trepeče za Dete, katero ljubi bolj, kakor more najboljša mati ljubiti svojega otroka. Boji se za Dete, ki je Sin božji, za Dete, katero moli kot svojega Boga. To dete je v nevarnosti, zato ne more njegova Mati mirovati prej, dokler ga ne vidi v varnem zavetju. Marija se ne straši temne noči, ne pekočega peska v širni puščavi, ne daljnega pota, ne lakote, ne žeje, ne zaničevanja, ki jo zadeva begunko v neznanem tujem kraju. Lahke so ji vse težave, sladko ji je trpljenje, da si le more reči: Zdaj je rešen moj najdražji zaklad; Jezus je varen pred sovražnikom.

Taka je bila druga žalost, ki se je zgrnila na Marijo. Zakaj jo je morala trpeti? Zakaj je morala bežati v Egipt? Temu je bila kriva nenasitna lakomnost — sebičnost Herodova. Prestrašil se je ničemnik izvedevši, da je rojen nov kralj judovski. Zbal se je za svoj prestol. Da si ohrani vladarstvo, naj umre Dete, ki mu utegne kdaj izviti iz rok kraljevo žezlo. In da umre tem gotoveje, zato ukaže pomoriti vse betlehemske otročiče, kar jih je po dve leti in manj starih. Kri teče potokoma, na

stotine src krvavi, da je le nasičena Herodova sebičnost, da je le njemu zagotovljen prestol.

Zaradi Herodove sebičnosti je morala trpeti Marija. Ko je bežala z Jezusom v Egipt, padali so maliki na zemljo, koder je šla mimo Mati božja z Detetom. Meni pa je znan malik, ki se še dandanašnji ponosno dviga med kristijani in ki ga brezobzirno časte. Temu maliku se pravi sebičnost. Zaradi tega gnusnega malika žaluje Marija.

Jezus Krist je učil: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo privrženo." (Mat. 6. 33.) Kristijani, njegovi učenci, pa hrepene po časnem blagu in si ga iščejo po pravici ali po krivici pridobiti. Jezus Krist je učil: „Zbirajte si zaklade, katerih rja in molj ne sne in katerih tatje ne izkopljejo in ne vkradejo." (Mat. 6. 20.) Kristijani, njegovi učenci, pa koprne po zemeljskih zakladih; v njih iščejo svojo srečo in veselje in nebesa. Kristijani plešejo krog malika, ki se mu pravi sebičnost, in zato žaluje Marija.

Zaradi tega malika se gode najhujše pregrehe. Zaradi sebičnosti ni tekla le kri betlehemskih otročičev, zaradi nje se vrše še dandanašnji umori, da je groza človeka, kadar prebira časnike. Na rovaš sebičnosti moramo zapisati vsa oderuštva, tatvine, goljufige. Podla sebičnost je kriva, da mora trpeti delalski stan, izkoriščan od nekaterih. Sebičnost trga vezi, ki spajajo otroke s stariši. Oče je star, onemogel, sin bi mu lahko pomagal, toda on misli samo nase. Stara mati zdihuje bolna, zapuščena. Uboga žena ali nimaš nikogar, ki bi ti postregel? „Pomrli so mi tisti, ki so imeli srce in v srcu ljubezen; ostala mi je samo ena hči; tej sem pisala, v kakšni potrebi sem, a je ni blizu!" tarna ubožica. Ne čudi se, starka, tvoj otrok je pozabil nate, ker ga je odtrgala od tebe sebičnost. Zakaj je morala leči v prezgodnji grob mlada žena, ki je pred par leti stopila cvetoča pred oltar? V grob jo je pahnila sebična lakomnost njenega brezsrčnega moža. Zakaj jočejo v marsikateri hiši gladni otroci? Njihovega stradanja je kriva sebičnost? O tem glasno

pričajo naše oskrunjene nedelje in prazniki. Današnje nedelje in prazniki so meč globoko zasajen v Marijino srce. Te dneve onečaščajo kristijani z delom in z grehom tako, kakor da bi Bog nikdar ne bil izgovoril besede: „Posvečuj praznik!“ Ne bom navajal izgledov, a povabim vas, da stopite zmenoj v nedeljo dopoldne v rokodelsko delalnico. Tamkaj Boga pozabni rokodelci vihte in vrte svoja orodja ne meneč se za dan Gospodov. Zakaj? Zato ker se jih je polastila sebičnost, ki se ne briga za božjo zapoved.

Kristijan, ozri se v svoje srce. Morda ga vlada sebičnost? Morda je ona prvi in edin vzrok vsega tvojega delovanja? Zoper svoj namen deluješ, ako se ji daš voditi. Ti si vstvarjen zato, da služiš Bogu in da pospešuješ dušno in telesno korist svojega bližnjega. Zatri sebičnost! Poteri malika, kateremu si služil dosedaj. Pristrčno se razveseli tega junaškega čina tvoja mati Marija; razveseli se ga, ker izgine iz njenega srca drugi meč, ki ga je zasadila vanj sebičnost.

Župnik Ivan Vrhovnik.

(Dalje prihodnjic.)

Z r n j e.

Molitev pobožnega predere oblake.

V neki župniji so bili namenjeni obhajati sv. misijon. Ob začetku vpraša misijonar domačega župnika, ali nima med svojimi ovčicami nekaj duš, ki večkrat prejmo sv. zakramente, in na katerih pobožnost se lahko zanese. Župnik mu imenuje staro ženico, ki je navadno sedela v lopi in moleč sv. rožni venec prosila miloščine. Znala ni družega, nego moliti sv. rožni venec. Bila pa je vedno vedrega obličja; mir in vdanost v voljo božjo sta se ji brala z obraza. Misijonar jo pokliče in pravi: „Pojdite v cerkev ter molite svoj rožni venec pri vseh mojih propovedih.“ To je storila. Vsak dan jo je videl misijonar, kako pobožno moli med njegovo pridigo sv. rožni venec.

Sv. misijon je imel v tej župniji velik vspeh. In ko se ob koncu župnik hoče zahvaliti redovniku, ga ta zavrne: „Nikari se meni

ne zahvaljujte, nego oni stari ženici, kajti ko sem jaz propovedoval, odpirala je ona s svojo molitvijo srca poslušalcev in tako so našle pot v nje moje besede in milost božja.“

Župnik Josip Plantarič

Dva ubožca.

Kneginja Gallizin pripoveduje v svojem dnevniku sledeče: „Na mostu pri Wezelu sem našla starega, hromelega vojaka. Poprosi me za miloščino. Dala sem mu krono. Nato vidim, kako je ta ubožec odšel k drugemu slepemu ubožcu, ki je sedel na klopi, ter je z njim delil svoj dar. — Pokličem ga in vprašam: „Starček, ali ti je oni rojak ali brat?“ „Ne“, odgovori, „bil je moj tovariš v vojski in sedaj je moj tovariš v nesreči. On ne more prositi, ker ne vidi; jaz vidim, zato pa je prav, da ž njim delim svoj dar.“ — Kako sem mu rada nato privrgla en zlat. — Če že nas, ki smo slabi, toliko gane ljubezen in zvestoba, koliko bojl vsečuje še nebeškemu Očetu, ko vidi, da se ljudje ljubijo in drug drugemu pomagajo kot bratje.“

Kapelan A. Merkmun

Molitev za srečno smrt.

Srečna smrt je največja milost, ki jo more doseči kristijan. Zadnja ura je usodni mejnik našemu življenju. Ž njo nam napoči prvi hip večnosti, srečne ali nesrečne. Za srečno smrt moramo moliti.

Prelepa je molitev, ki jo podajemo v ta namen v nastopnih vrsticah. S to molitvijo je sklenila nedavno sv. stolica odpustek sto dni, ako se moli enkrat na dan. Ta odpustek se more pridobiti tudi dušam v vicah v prid. Glasi se takole:

O Jezus, ko Tvoj poslednji zdihljaj molim in častim, prosim Te, da sprejmi tudi mojega. Ker ne vem, se bom li zavedal ob uri ločenja s sveta, zato Ti darujem že sedaj svoj smrtni boj in vse stiske svojega umiranja. Ker si mi Ti oče in Izveličar, izročam v Tvoje roke svojo dušo. Želim, da bi bil zadnji hip mojega življenja združen s Tvojim poslednjim trenutkom in da bi moje srce nehalo biti v Tvoji ljubezni. Amen.

V

Iz domovine.

Šmarije. Četrtek, 5. t. m., smo izročili tu materi zemlji truplo dekana Mateja Sitar, zamrlega še le v 43. letu starosti.

Primeroma mlad poklican za dekana je znal postopati s tisto bratovsko dostojnostjo, ki ne krha in ne razdružuje, pač pa blaži in skupljuje. Bila mu je torej svojost, ki jo mora imeti do svojih časih starejih podanikov mlaji jim prednik.

Ne govorim o svojcih, koji se težko ločijo od duhovnika, umrlega jim v najboljih živenskih letih. Nelahko namreč spravi selska rodbina katerega svojih naprej.

Povdarjam ob dekan Sitarjevi smrti tu posebno to izgubo, ki jo trpi domače naše „društvo za krščansko umetnost“. Vse cerkvice in cerkve v okraju, kjer je bival zadnja leta, je imel premerjene in prersane; sestavil je dosti črtic o domači umetnji sploh ter imel še te in te načrte za njeno povzdigo. Nenavadno je ljubil lepoto hiše božje in imel za njeno povzdigo gorko srce in veščo roko. Vestno se je vdeleževal do mala vseh sej, ki je ima to društvo v ljubljanski knežškofijski palači.

Upam zato, da je živjenja Gospod ljubitelja lepote svojih svetišč prestavil v tiste brezmadežne hramove nad zvezdami, ki so sijajnejši, nego jih more izklesati in odičiti človeška roka — v prejasne nebeške dvorane.

V. M. P!

Škofijska kronika.

Kn.-šk. komisarjem na domačem bogoslovnem učilišču v frančiškanskem samostanu v Kameniku je bil imenovan preč. g. stolni prošt dr. Iv. Nep. Kulavic.

Za župnega upravitelja v Šent-Gotardu je bil dekretiran v. č. g. Matej Pintar, bivši župnik na Trati; za župnega upravitelja na Trati pa je

bil dekretiran č. g. Matej Sušnik, kapelan v Selcih.

Stalni pokoj je dovoljen v. č. g. Vincenciju Polaju, župniku v Retečah.

Umrli so: Preč. g. Karol Huth, vpokojeni c. in kr. vojaški župnik in častni kanonik tržaškega stolnega kapiteljna, dné 22. decembra 1902 v Ljubljani in v. č. g. Ivan Šlakar, župnik v Šent-Gotardu, dné 1. januarija 1903; Alojzij Jaklitsch, župnik v Kočevski Reki (Rieg), dné 18. januarija 1903.

Pripotočajo se v molitev častitim gospodom duhovnim sobratom.

Ljublj. škof. list; št. I. — 19. jan. 1903.

Zu župnega upravitelja v Kočevski Reki (Rieg) je bil dekretiran tamošnji kapelan č. g. Josip Gliebe.

Umrli je v. č. g. Frančišek Ksav. Wald-ecker, vpokojeni župnik boštanjski, dné 15. januarija 1903 v „Leonišču“ v Ljubljani. — Pripotoča se v molitev častitim gospodom duhovnim sobratom.

Ljublj. škof. list; št. II. — 9. febr. 1903.

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujem Mariji z Brezija, sv. Jožefu in sv. Antonu za hitro pomoč v bolezni. — Imela sem hude bolečine v grlu in v glavi. Z velikim zaupanjem sem opravljala devetdnevnicu in obljubila, da v „Danici“ naznanim uslišanje. Res so mi po dokončani devetdnevnicu pominule vse bolečine, zato hvaležnim srcem izpolnjujem to svojo obljubo.

N a k l a n k a.

Poprave 1. 2. in 3. lista „Danice“.

V listu 1., stran 3, vrstica 9: „lumen de coelo...“; str. 8, vrstici 16 in 17: „Soyez pieuse, sage et pure, afinque votre vie, cessant ici-bas, puisse recommencer un jour au paradis éternel.“ — V podvojnatem listu 2. in 3. pa naj se na str. 23 v najspodnejši vrstici bere: podpisati moje ime kot tudi te številke vrednika.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrto leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobe posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarnah: V. Blaž, Dunajska cesta, 12 — Makso Brus, pred škofijo 12. — Hel. Dolenc, južni kolodvor. — Alojzij Kališ, Jurčičev trg 2. — Josipa Sušnik, Rimska cesta 24. — Ivana Tonich, Florijanske ulice 1. — Ivan Vrhovec, sv. Petra cesta 52.